

2. tertialrapport 2024

10. oktober 2024

Hovedtrekk

- Økonomisk status per august for Drammen kommune viser et regnskapsmessig merforbruk på 108,3 millioner kroner. Dette er over 88 millioner kroner svakere i forhold til samme periode i 2023.
- De sentrale inntektene viser en mindreinntekt på 19,9 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak at skatteinngangen korrigert for inntektsutjevning er 30 millioner kroner lavere enn budsjettert.
- Skatteinntektene er så langt 71 millioner kroner lavere enn budsjettert, mens rammetilskuddet er 41 millioner kroner høyere.

Hovedtrekk

- Per august viser programområdene et samlet merforbruk på 78,8 millioner kroner.
- Det er stram økonomi i programområdene, og flere områder melder om utfordringer med å holde budsjetttrammene.
- De største utfordringene finner man innenfor P02 Barnehage, P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne og P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig.

Hovedtrekk

- Programområdenes økonomiske utfordringer vil fortsette, og det anslås at merforbruket vil utgjøre 86 millioner kroner ved utgangen av året.
- Skatteinntektene er som nevnt betydelig lavere enn budsjettet, noe som også forventes å fortsette.
- Selv om lavere skatteinntekter i en viss grad vil kompenseres av inntektsutjevningen, prognostiseres at frie inntekter vil ha en mindreinntekt på rundt 95 millioner kroner ved utgangen av året.

Hovedtrekk

- Kommunedirektøren fremmer i 2. tertialrapport forslag om budsjettjusteringer som forverrer netto driftsresultat med 10,1 millioner kroner.
- Netto driftsresultat blir etter disse justeringene negativt med 117,1 millioner kroner, før avsetning av ubrukte øremerkede midler til bundne fond.
- Sistnevnte anslås å bli om lag 80 millioner kroner, og vil isolert sett redusere driftsunderskuddet. Hensyntatt varslet merforbruk i programområdene og sviktende inntekter fra skatt og inntektsutjevning anslås at netto driftsunderskudd for 2024 vil bli i størrelse 218 millioner kroner.
- Gitt denne prognosen så vil man i 2024 bruke 351 millioner kroner fra disposisjonsfondet. Prognostisert saldo for disposisjonsfondet per utgangen av 2024 vil da være 223 millioner kroner, hvilket er hele 170 millioner kroner under vedtatt handlingsregel.

Forslag til budsjett justeringer

Driftsbudsjettet

- Kommunedirektøren foreslår at programområdene tilføres totalt 19,6 millioner kroner i engangsbevilgninger i forslaget til 2. tertialrapport:
- P04 Helse tilføres 0,7 millioner kroner til finansiering av influensavaksine for helsepersonell med direkte pasientkontakt og ansatte i barnehagene.
- P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig tilføres 8 millioner kroner til dekning av økte utgifter til introduksjonsstønad som følge av flere flyktninger med rett til introduksjonsprogram enn tidligere forutsatt. Økningen forslås finansiert med bruk bundet fond basert på tilskudd til utvidet periode for introduksjonsprogram som kommunen mottok fra IMDi under pandemien.
- P09 Kultur, idrett og frivillighet tilføres 0,9 millioner kroner til dekning av underskudd utover kommunens garantibeløp på 1 millioner kroner i forbindelse årets World Cup Skisprint. Dette inkluderer omgjøring av lånebeløpet på 0,4 millioner kroner som kommunestyrets bevilget ved behandlingen av 1. tertialrapport til tilskudd.
- P11 Utbygging og samferdsel tilføres 10 millioner kroner til dekning av merutgifter til vintervedlikehold.

Forslag til budsjett justeringer

Investeringsbudsjettet

- Investeringsutgiftene for kommunekassen foreslås nedjustert med 16,3 millioner kroner.
- Budsjettrammen for Transportsystem for regionalt rensanlegg reduseres med 22 millioner kroner.
- Budsjettrammen for Flomsikring økes med 7,5 millioner kroner.
- 1 million kroner av bevilgningen til ny lokalisering av Sagstedbrua skole i Gamle Riksvei 137 flyttes fra kommunekassens til Drammen Eiendom KFs (DEKF) investeringsbudsjett.
- 3,5 millioner kroner flyttes fra kommunekassens investeringsbudsjett (P06 Hjemmetjenester og institusjon) til DEKF for ombygging av Strømsø bo- og servicesenter for å tilrettelegge for hjemmetjenesten.
- DEKFs investeringsbudsjett økes med 3 millioner kroner til fullfinansiering av nye paviljonger ved Marienlyst skole.

Flyktingesituasjonen

Drammen kommune har vedtatt å bosette 125 flyktninger i 2024:

- 5 personer med nedsatt funksjonsevne
- 6 enslige mindreårige

Regjeringen endret regelverket som medfører opphør av kollektiv beskyttelse fra 28.09.2024, men dette påvirker ikke bosettingen for 2024.

Pr. august er det bosatt 108 flyktninger etter avtale med IMDI:

- 5 enslige mindreårige
- 3 med nedsatt funksjonsevne
- Ytterligere 1 person med nedsatt funksjonsevne vil bli bosatt i år

Utfordringer med å finne egnet bolig til målgruppen:

- Drammen Eiendom KF tilpasser en bolig til to personer i målgruppen

Flyktningsesituasjonen

Familiegjenforening:

- 34 familiegjenforente til tidligere bosatte flyktninger fra andre nasjoner enn Ukraina
- Kommunen mottar integreringstilskudd for disse

Nedgang i antall bosatte sammenlignet med 2022 og 2023:

- Avvikling av tjenester og ansatte rettet mot målgruppen
- Velkomstbarnehagen avviklet fra 1. august
- Nedleggelse av velkomstklasser på barne- og ungdomstrinnet
- Omstilling er gjennomført i tjenester som Migra helsetjenester og flyktningtjenesten

Fortsatt behov for integreringsarbeid:

- Introduksjonsprogrammet og oppfølging i ulike tjenester som NAV
- Ca. 216 deltagere i introduksjonsprogrammet

Hovedutvalget for helse og omsorg

P04 Helse

- Merforbruket på P04 Helse relateres til manglende inndekning av kostnader kommunen ikke kan styre.
- Dette gjelder hovedsakelig nasjonalt fastsatte kostnader, basistilskudd til fastleger, at sykelønn ikke refunderes for inntekter over 6G), samt en inntekt som feilaktig ble regnskapsført i 2023 i stedet for i 2024.
- Det er merforbruk relatert til legevakten knyttet til helt nødvendige kostnader til overtid og vikarer ved vakanser og fravær ved Drammen legevakt.
- Legevakten har øyeblikkelig hjelps drift hele døgnet alle dager, og må i stor grad hente inn kompetent arbeidskraft ved vakanse og fravær.
- For alle tjenester er det gjennomført en kartlegging av alternative måter å organisere tjenestene på, slik at det kan driftes forsvarlig med noe lavere bemanning. Mulighetene for ulike turnusvarianter og oppgaveglidning

P06 Hjemmetjenester og institusjon

- Merforbruket på P06 Hjemmetjenester og institusjon relateres til stor økning i bruk av Brukerstyrt personlig assistanse (BPA).
- Bruk av omsorgsstønad har over tid ligget stabilt høyt over rammen som er tildelt. Det er også økte kostnader til strøm og leasingbiler.
- Stram styring har ført til redusert bruk av overtid, 12 200 timer færre enn samme periode i 2023. Det gjennomføres månedlige økonomisamtaler med alle virksomhetsledere.
- Alle avdelingsledere har månedlig økonomioppfølging med økonomirådgiver. Her gjennomgås blant annet bruk av overtid og bruk av årsverk og driftens status. Ved merforbruk iverksettes strakstiltak.
- Prosjektet "TOK Her og Nå" arbeider med å skape en mer hensiktsmessig organisering, tildelingspraksis og rutiner.
- Spesialisering og dimensjonering av korttidsplasser er gjennomgått, med påfølgende endringer som er gjeldende fra oktober.
- Den store økningen i bruk av BPA, samt økte kostnadene til strøm og biler medfører en viss usikkerhet, men kommunedirektøren forventer at programområdet styrer mot balanse.

Andre vesentlige rapporteringspunkter

Fastlegeordningen

Det er lav ledig lastekapasitet hos fastleger i Drammen kommune. Tiltak er iverksatt. Kommunedirektøren legger fram rullering av plan for allmennlegetjenester høsten 2024

Legevakta

Svartid på telefon hos legevaktsentralen er ikke i henhold til akuttmedisinforskriften. Kortere svartid forsøkes løst inn mot 2025

Hjelpemiddelformidling

Per 1. september 2024 er hjelpemiddelformidling innenfor frister i prioriteringsnøkkel for utkjøring og innhenting av hjelpemidler

Tjenester til hjemmeboende

I årene som kommer vil tjenester til hjemmeboende være en sentral tjeneste. Derfor jobbes det med strukturen rundt hjemmetjenester, samt spesialisering av tjenestene rettet mot enkelte brukergrupper, som personer med demens.

Det er behov for å bygge opp en robust hjemmetjeneste, og bevege seg fra en generalistmodell til en fagmodell. I dette ligger blant annet rett bruk av helsepersonell, og tydeligere differensiering mellom helsehjelp og praktisk bistand. I dette arbeidet vil samlokalisering av hjemmetjenester i større baser være en viktig forutsetning.

Fremtidsrettet tjenestetildeling

Det pågår et arbeid med fremtidsrettet tjenestetildeling. I dette arbeidet ses det på flere viktige tiltak og løsninger, som vil føre til en mer helhetlig tildelingspraksis som treffer bedre på behovene til den enkelte, og sikrer rett vedtak. Dette gjelder blant annet tildeling i tråd med kommunens økonomi, brukernes behov, kartlegging, vurdering, egenmestring og større fokus på råd og veiledning.

Spesialiserte korttidsplasser

Arbeidet med spesialiserte korttidsplasser ferdigstilles 01.oktober 2024

Kartlegging av sykefravær

Hver enkelt avdeling arbeider systematisk med å analysere det totale fraværet for avdelingen, men også den enkelte medarbeidere. Å ha oversikt over sykefraværsmønstre kan hjelpe avdelingene med å identifisere utfordringer og iverksette tiltak deretter.

Utover dette pågår det kompetanseheving for Ledere i hvordan de best kan håndtere sykefravær og tilrettelegge for medarbeidere. Godt sykefraværarbeid krever at ledelsen er engasjert og at alle medarbeidere er informert om prosessene

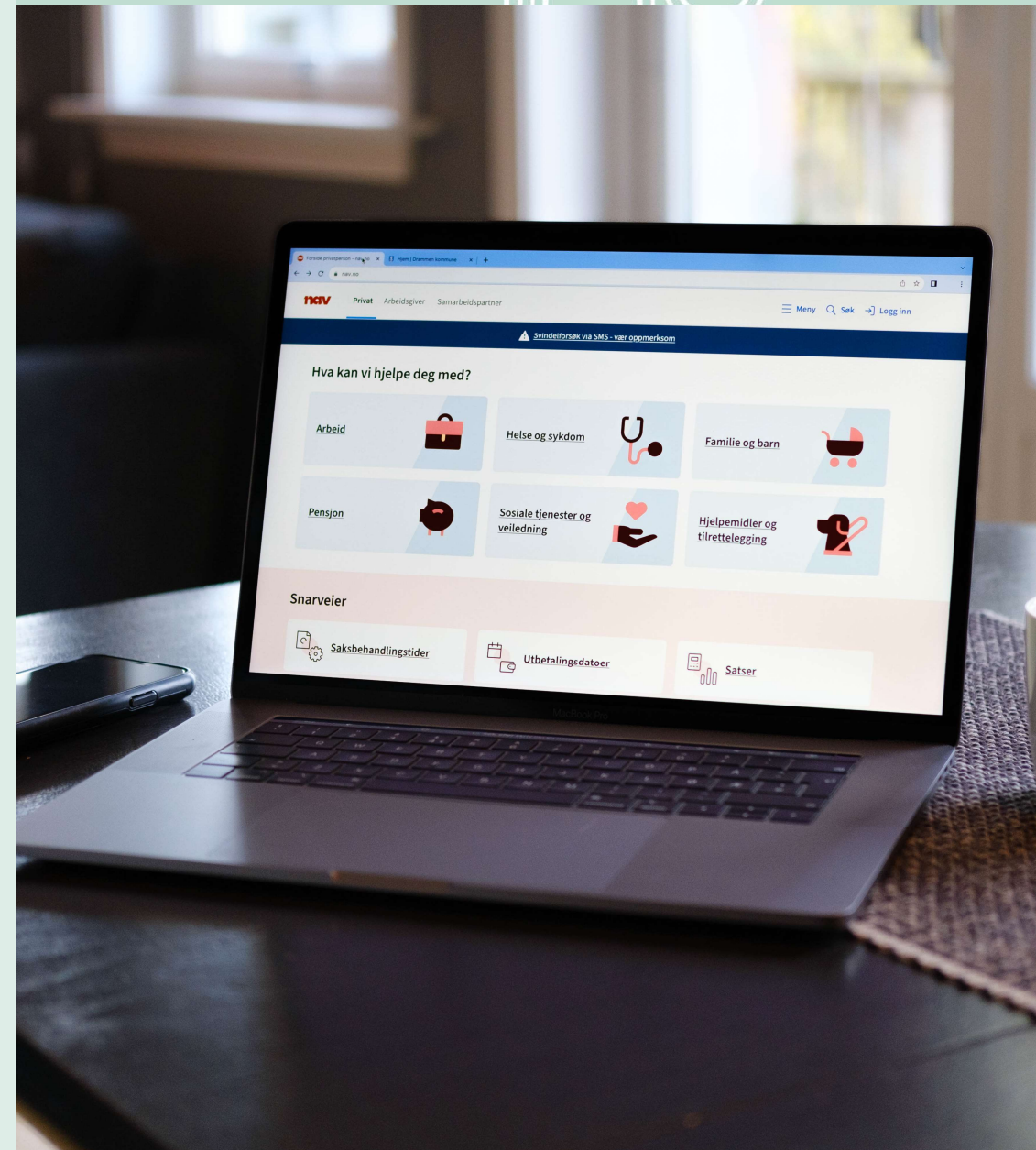

Hovedutvalget for arbeid, aktivitet og inkludering

Hovedutvalgets programområder har et samlet merforbruk på 30,6 millioner kroner per 2. tertial. Det forventes at programområdene samlet sett ved utgangen av 2024 har et merforbruk på 40,7 millioner kroner.

P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne

- Programområdet har et merforbruk per 2. tertial på 21,7 millioner kroner. Det er kjøpt heldøgns tjenester og avlastning til flere brukere enn budsjettforutsetning som følge av mangel på egen ledig kapasitet til nye brukere.
- For å redusere merforbruk er det implementert differensierte boformer for å kunne ta ut stordriftsfordeler i egne boliger og kunne ta hjem noen eksterne kjøp.
- Det planlegges for ytterligere ombygging og tilrettelegning av eksisterende bygningsmasse for å øke kapasitet.
- Programområdet har løpende gjennomgang for å finne tverrfaglige løsninger, det benyttes ikke eksterne vikarer og det jobbes kontinuerlig for å minimere bruk av overtid og vikar ved sykefravær.
- Kommunedirektøren forventer at disse tiltakene vil bremse merforbruket til 29,5 millioner kroner for året.

P07 Rus og psykisk helse.

- Programområdet har et mindreforbruk mot periodisert budsjett på 1,1 millioner kroner per august.
- Kommunedirektøren forventer at programområdet styrer mot et mindreforbruk på 1,8 millioner kroner.

P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig

- Programområdet har et merforbruk per 2. tertial på 10,1 millioner kroner.
- Dette er knyttet til økte utbetalinger til sosialhjelp.
- Tiltaket for å redusere disse ekstra kostnadene er å intensivere oppfølging av innbyggere som søker på eller mottar sosialhjelp.
- Kommunedirektøren forventer gevinst av tiltakene som er iverksatt og at årsprognose for programområdet begrenses til et merforbruk til 13 millioner kroner.
- Kommunedirektøren foreslår at programområdet kompenseres for 8 millioner kroner som engangsbeløp i forbindelse med 2. tertial rapport. Beløpet skal kompensere programområdet for økte kostnader i forbindelse med flere personer som har rett til introduksjonsprogram.

P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig

- Merforbruk på 7,7 millioner kroner
  - Økte utbetalinger til sosialhjelp
- For å redusere merforbruket intensiveres oppfølgingen av innbyggere som søker på eller mottar sosialhjelp, blant annet gjennom aktivitetsplikt etter en individuell vurdering, i tillegg til at innbyggere som har betalingsutfordringer, tilbys økonomisk veiledning for å finne kostnadseffektive løsninger
- Prognosen for 2024 er et merforbruk på 12,0 millioner kroner

Medarbeidere

Årsverk

- Drammen kommune har totalt 6689 ansatte fordelt på 5980 årsverk per 2. tertial.
- Tabell som viser utviklingen i antall årsverk per august for 2023 og 2024 per programområde.

Programområder	Antall ansatte 2023	Årsverk 2023	Antall ansatte 2024	Årsverk 2024	Prosentvis endring antall ansatte	Prosentvis endring årsverk
P01 Skole	1729	1631	1699	1615	-1,74 %	-0,98 %
P02 Barnehage	726	712	753	743	3,72 %	4,35 %
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	371	351	391	371	5,39 %	5,70 %
P04 Helse	317	287	214	197	-32,49 %	-31,36 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	674	488	650	489	-3,56 %	0,20 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	1629	1261	1721	1348	5,65 %	6,90 %
P07 Rus og psykisk helse	219	192	232	202	5,94 %	5,21 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	249	246	171	170	-31,33 %	-30,89 %
P09 Kultur, fritid og idrett	219	162	278	224	26,94 %	38,27 %
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	-	-	3	3	0,00 %	0,00 %
P11 Utbygging og samferdsel	131	132	134	135	2,29 %	2,27 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	85	83	89	88	4,71 %	6,02 %
P13 Arealplan, klima og miljø	101	104	100	103	-0,99 %	-0,96 %
P14-P19 Sentrale enheter	299	294	296	292	-1,00 %	-0,68 %
Totalsum	6705	5942	6689	5980	-0,24 %	0,64 %

Årsverk

- Drammen kommune har totalt 6689 ansatte fordelt på 5980 årsverk per 2. tertial.
- Tabell som viser utviklingen i antall årsverk per august for 2023 og 2024 per programområde.

Turnover

Turnoverprosenten per 2. tertial var 4,6%, sammenlignet med 5,5% for samme periode i 2023.

Per 2. tertial har totalt 269 ansatte sluttet i kommunen.

Av disse er åtte ledere, fordelt på fem avdelingsledere og tre virksomhetsledere. Antall ledere som har sluttet er halvert sammenlignet med samme periode i 2023.

Programområder	Antall ansatte 2023	Årsverk 2023	Antall ansatte 2024	Årsverk 2024	Prosentvis endring antall ansatte	Prosentvis endring årsverk
P01 Skole	1729	1631	1699	1615	-1,74 %	-0,98 %
P02 Barnehage	726	712	753	743	3,72 %	4,35 %
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	371	351	391	371	5,39 %	5,70 %
P04 Helse	317	287	214	197	-32,49 %	-31,36 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	674	488	650	489	-3,56 %	0,20 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	1629	1261	1721	1348	5,65 %	6,90 %
P07 Rus og psykisk helse	219	192	232	202	5,94 %	5,21 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	249	246	171	170	-31,33 %	-30,89 %
P09 Kultur, fritid og idrett	219	162	278	224	26,94 %	38,27 %
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	-	-	3	3	0,00 %	0,00 %
P11 Utbygging og samferdsel	131	132	134	135	2,29 %	2,27 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	85	83	89	88	4,71 %	6,02 %
P13 Arealplan, klima og miljø	101	104	100	103	-0,99 %	-0,96 %
P14-P19 Sentrale enheter	299	294	296	292	-1,00 %	-0,68 %
Totalsum	6705	5942	6689	5980	-0,24 %	0,64 %

Sykefravær og HMS

- Sykefraværet fortsetter å øke på nasjonalt nivå, og det har ikke vært så høyt i Norge siden i 2009.
- I Drammen kommune er sykefraværet høyt, men ved utgangen av juni er sykefraværet 10,7%, nøyaktig det samme som i juni i fjor.
- Ifølge NAV sin statistikk øker diagnosen «slapphet/tretthet» og lettere psykiske helseplager. Det er flere kvinner med denne diagnosen enn menn, og vi legger til grunn at den nasjonale trenden også gjelder for Drammen kommune.
- I henhold til Drammen kommunen sitt HMS-mål og IA-avtalen er målet at samlet fravær ikke skal overstige åtte prosent innen utgangen av 2024.
- Alle ledere med personalansvar har i oppdrag å redusere sykefraværet og sykefraværsoppfølging inngår som en viktig del av styringsdialogen.

Programområder	Total 2023	Total 2024	Langtid 2023	Langtid 2024	Korttid 2023	Korttid 2024
P01 Skole	9,8 %	9,4 %	7,5 %	7,2 %	2,2 %	2,2 %
P02 Barnehage	12,6 %	13,6 %	9,2 %	10,5 %	3,3 %	3,1 %
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	10,6 %	11,3 %	7,7 %	8,6 %	2,8 %	2,7 %
P04 Helse	12,6 %	8,8 %	9,9 %	6,0 %	2,7 %	2,8 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	11,7 %	12,2 %	8,7 %	9,2 %	3,0 %	3,0 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	13,2 %	13,5 %	10,3 %	10,6 %	2,9 %	2,9 %
P07 Rus og psykisk helse	8,8 %	9,6 %	6,3 %	7,5 %	2,4 %	2,1 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	11,4 %	12,1 %	8,9 %	9,4 %	2,4 %	2,6 %
P09 Kultur, fritid og idrett	7,9 %	6,6 %	5,8 %	4,3 %	2,0 %	2,2 %
P11 Utbygging og samferdsel	1,64 %	7,6 %	7,2 %	4,9 %	2,1 %	2,7 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	9,4 %	7,2 %	6,8 %	5,2 %	2,0 %	1,9 %
P13 Arealplan, klima og miljø	8,9 %	8,4 %	5,8 %	6,3 %	2,5 %	2,0 %
P14-P19 Sentrale enheter	5,6 %	5,9 %	4,0 %	4,5 %	1,5 %	1,4 %
Totalsum	10,7 %	10,7 %	8,1 %	8,2 %	2,5 %	2,5 %

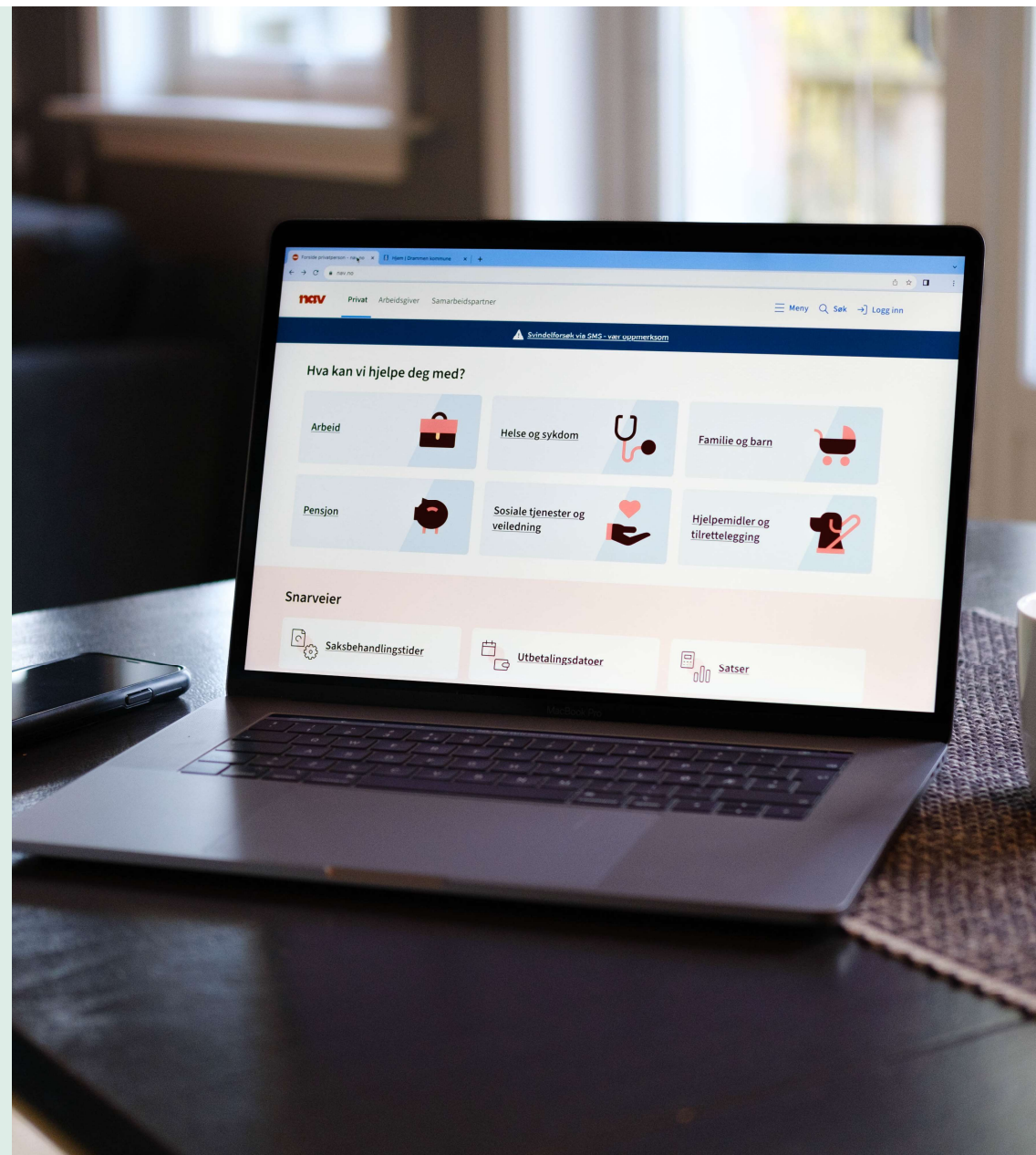
Bemannings situasjon

Kommunedirektøren har innført ansettelsesstopp i henhold til kommunestyrets vedtak.

- I perioden mai til august 2024 ble det ansatt 134 nyansatte (faste og midlertidige).
  - Noen oppgaver må settes på vent, omprioriteres eller ivaretas av andre.
  - Kritiske oppgaver blir fortsatt ivaretatt ved å erstatte noen ansatte som slutter.
- Kommunedirektøren er i dialog med tillitsvalgte og kommunalsjefene for å vurdere kritisk personell.

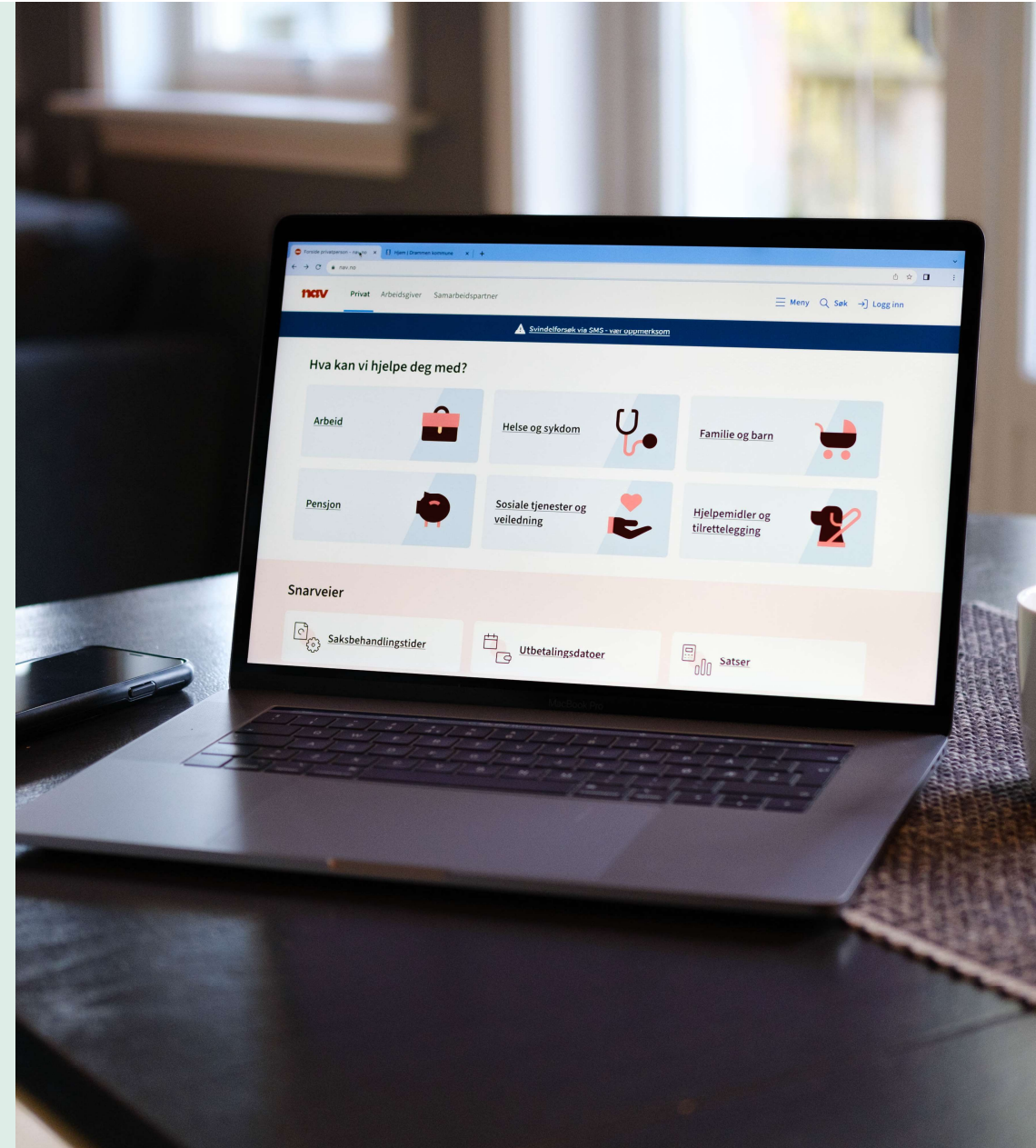
Effekten av ansettelsesstopp og stram økonomistyring:

- Færre utlyste stillinger og færre nyansatte i kommunen.
- I 2. tertial ble det ansatt 134 fast ansatte, en nedgang på ca. 12 % sammenlignet med samme periode i 2023.
- Antall utlyste stillinger ble redusert med 113, en nedgang på 27,8 %.

Overtidsbruk

- Det har vært nedgang i bruken av overtid innen de fleste av kommunens tjenesteområder.
- Reduksjonen fra 2. kvartal 2023 til 2. kvartal 2024 er på 20,9 prosent samlet for alle tjenesteområdene.

Arbeidet med heltidskultur

- Andelen heltidsansatte og gjennomsnittlig stillingsstørrelse i kommunen har fortsatt en positiv utvikling ved 2. tertial.
- Per august 2024 har 77,3 prosent av alle ansatte i kommunen 100 prosent stilling.

Tabell som viser utvikling i andel heltid i kommunen per august:

Programområde	august 2020	august 2021	august 2022	august 2023	august 2024
P04 Helse	53,89 %	56,3 %	59,4 %	64,2 %	68 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	32,17 %	36,7 %	40,1 %	44,3 %	47,5 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	38,88 %	47,6 %	45,7 %	50,9 %	57,5 %
P07 Rus og psykisk helse	57,97 %	61,7 %	66,3 %	71,8 %	75,6 %
Hele kommunen	59,02 %	64,8 %	65,7 %	72 %	77,3 %

Tabell som viser utvikling i gjennomsnittlig stillingsstørrelse i kommunen:

Programområde	august 2020	august 2021	august 2022	august 2023	august 2024
P04 Helse	79,5 %	83,2 %	84,6 %	88,6 %	88,3 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	66,2 %	68 %	68,8 %	73,6 %	70,44 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	67,4 %	74,8 %	74,8 %	80 %	77,6 %
P07 Rus og psykisk helse	80,3 %	83,2 %	85,4 %	88,7 %	86,4 %
Hele kommunen	77,7 %	78,2 %	82,5 %	88,7 %	86,1 %

Behandling av 1. tertialrapport

- 29. mai 1. tertialrapport 2024 offentliggjøres kl. 1000
- 30. mai Eldrerådet, rådet for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsrådet
- 3. juni Partssammensatt samarbeidsutvalg og studentrådet
- 4.-6. juni Hovedutvalgene
- 11. juni Formannskapet
- 17.-18. juni Kommunestyret

**DRAMMEN
KOMMUNE**
- et godt sted å leve